

Lectures europees - Ramon Esquerra

La fortuna ha evitat obstinadament Ramon Esquerra. Nascut el 1909 a Barcelona, va dedicar les seves energies a exercir la crítica i els estudis literaris sense preocupar-se per crear una xarxa d'amics simbiòticament generosos. La primera edició de *Lectures europees* va aparèixer el 1936, un any poc propici a la literatura comparada. Dos anys més tard, Ramon Esquerra desapareixia al front de l'Ebre, que és com dir que va morir aviat i malament: després d'ignorar l'establishment literari, la seva mort -quan amb prou feines tenia trenta anys- va passar desapercebuda. I no obstant, en llibres com *Shakespeare a Catalunya* o als seus escrits periodístics, expressava criteris refinadament personals sense oblidar la cortesia de la claredat. Ramon Esquerra és un exponent d'aquella Catalunya culta i cosmopolita que començava a desplegar-se i que va ser bruscament interrompuda per la guerra.

En publicacions com *El Matí* o *La Publicitat*, Ramon Esquerra es converteix en el primer crític especialitzat en literatura anglesa, en particular de narrativa. Pedagògic, periodístic i assagístic, s'adona de seguida de la importància de Virginia Woolf i de William Faulkner. Atent als nous mitjans d'expressió, compara l'estructura visual de les novel·les de Joseph Conrad amb la narrativa cinematogràfica. Fill de l'època, aplica criteris de valoració no només literaris i intel·lectuals, sinó també morals, que no li impedeixen, però, valorar l'obra de d'Oscar Wilde. Però no tot és literatura anglesa: en la narrativa policíaca, destaca les obres de Simenon, i lamenta que *La rebelión de las masas* passés força desapercebut, "potser perquè valia nou pessetes":

Company d'estudis de Vicens Vives, de Joan Ramon Masoliver, del pare Batllori, a la portada d'aquesta edició apareix fumant en pipa i llegint, elegant i no pas menys *british* que el seu admirat E. M. Forster. Gràcies a Teresa Iribarren ara és possible rellegir la seva obra: un desgreuige, un homenatge i un plaer.